

Sektoroverskridende samarbeid og byutvikling

28. oktober, kl. 12.30-14.00

NORDGREEN – smart, helsefremkallende og grønn planlegging i nordiske byer

Nordregio med partnere

Hvordan kan sektoroverskridende samarbeid bidra med å legge til rette for smart og bærekraftig planlegging av grøntområder i Nordiske byer? Målet med NORDGREEN - *Smart Planning for Healthy and Green Nordic Cities*, er å integrere det offentlige kunnskaps- og strategigrunnlaget i planprosesser når det gjelder utviklingen av helsefremkallende grøntområder og utearealer med gode funksjoner, høy kvalitet, og som er inkluderende for alle. Dette skal oppnås ved tett samarbeid mellom forskere innen helse og epidemiologi, landskapsarkitektur, arealplanlegging og kommunale aktører på tvers av seks byer og tettsteder, herunder Stavanger (NO), Aarhus (DK), Ii og Espoo (FI), Vilhelmina og Täby (SE). Utgangspunktet er å koble sammenheng mellom tilgang til grøntområder og helsepåvirkning, sosiale bærekraftsutfordringer, samt tilnærminger til grønn- og helsefremkallende føringer, og behovet for større innbyggerinvolvering i byplanleggingen. I korte trekk så tar arbeidspakkene i prosjektet for seg metoder innen miljøpsykologistudier, analyse av eksisterende planprogrammer innen helsesektor og grøntområder, og Public Participation Geographic Information Systems (PPGIS) undersøkelser. Dette blir gjennomført av forskningsteam på Aalto University i Finland, NMBU i Norge og SLU i Sverige. Ved å forankre NORDGREEN i sektoroverskridende samarbeid og tverrfaglig forskning, tar prosjektet sikte på å løfte de seks byene som ledende eksempler på helsebærekraftig og grønn planlegging. Resultatet blir en overordnet veileder tilpasset forutsetningene og utfordringene i Norden.

Prosjektet, støttet av NordForsk, er i innledende fase, men ønsker i sammenheng med Storbykonferansen generelt, og sesjonen spesifikt, å utforske hvordan man kan ta høyde for spørsmålene som blir stilt: Kan samarbeid med et lokalt/regionalt fokus hindre eller tilsløre nasjonale/internasjonale utfordringer? Hvilken rolle kan og bør FoU-institusjoner ta i ulike former for samarbeid? Er det nok fleksibilitet i FoU? I kommunale føringer? Hva skal til for å lykkes med samarbeid med målet om å ivareta gode forhold, og oppnå helhetlig praksis i planleggingen av helsefremkallende grønt- og utearealer?

Fartøyvernet i Norge: en samarbeidsmodell mellom offentlig forvaltning, forskningsmiljøer og sivilsamfunn.

Erik G. Småland, Førsteamanuensis ved Høyskolen Kristiania og seniorrådgiver ved Riksantikvaren

Ursula S. Goth, Professor ved Høyskolen Kristiania og professor II NLA Høyskolen

Innledning: En ser i dag verdien av samarbeid gå på tvers av sektorer, nivåer, profesjoner og politikkområder. Et godt eksempel på dette er vern av historiske skip (fartøyvern), som har vokst frem som et samarbeid mellom frivillige organisasjoner og det offentlige. Fartøyvernet ble opprinnelig initiert av frivillige organisasjoner og Norsk kulturråd, da man innså at ressursknappheten og de særlige utfordringene på dette vernefeltet krevde andre former for samhandling enn i det øvrige kulturminnevernet. Siden 1983 er fartøyvernet en del av Riksantikvarens ansvarsområde, men samarbeidet med de frivillige har fått større og større betydning. De siste årene har vi gjennomført et større forskningsprosjekt om fartøyvernet. Prosjektet ble gjennomført i samarbeid med de frivillige organisasjonene, Riksantikvaren og forskningsmiljøer ved Universitetet i Gøteborg og Høyskolen Kristiania.

Målet med forskningsprosjektet var å studere bakgrunnen, omfanget og ringvirkninger av det frivillige fartøyvernet i Norge.

Metode: Det ble gjennomført en utstrakt litteraturstudie samt 82 strukturerte intervju med nøkkelinformanter som hadde en ledende funksjon i frivillighetsarbeidet ved 90 ulike fartøyvernprosjekt i Norge.

Resultater: Fartøyvernet står sentralt i kystkulturbevegelsen, som oppstod på 1970-tallet som en folkelig opposisjon mot et kulturminnevern som ble opplevd som dominert av bondekulturen i innlandet. Fokuset på frivillighet knyttet til samfunnsengasjement i Norge har ført til en økning i komplementære private initiativ og offentlig finansiering, med hensyn til bevaring av historiske skip. Studien viste at de frivillige innen fartøyvernet først og fremst er menn over 50 år. Motivasjon for å delta i slike prosjekt var avhengig av alder, kjønn (menn) og en tilknytning til regionen. Engasjement og innsats ble fremmet av egne minner, opplevelse av fellesskap og mestring i arbeidet med fartøyene. Resultatene viste videre at samarbeidet og frivillighet ikke bare et sterk sosiopolitiske aspektet ved de frivilliges innsats,

men også en stor økonomisk verdi. Den estimerte økonomiske verdien av de frivilliges innsats i Norge beløper seg over 75 millioner kr. årlig.

Konklusjon: Det tverrfaglige og sektoroverskridende samarbeidet innen frivillighet i fartøyvernet er en viktig bidragsyter for den enkelte frivillige, eldre menn som finner sin rolle i slike frivillighetsprosjekter, vern av materielle kultur ved det enkelte fartøyet og et sterkt økonomiske aspekt i en tid med knappe budsjetter. Det konkluderes med at marked, politikk og sivilsamfunn kan dra nytte av hverandre i slike samarbeidsprosjekter.

Universitetskommunen Oslo – et samarbeid mellom Oslo kommune og OsloMet – storbyuniversitetet

Hilde Lorentzen, Oslo Met: Prosjektleder Universitetskommunen Oslo

Inger Elisabeth Salvesen, Oslo kommune: Prosjektmedarbeider Universitetskommunen Oslo

Oslokommune og OsloMet har inngått en avtale om å utvikle en samarbeidsmodell for toveis kommunikasjon og kunnskapsoverføring. Målsettingen er å

- sikre oppdatert og relevant kunnskap og kompetanse til kommunen
- videreutvikle OsloMets utdanninger
- sikre relevant forskerutdanning, forskning og nyskaping
- bidra til helhetlig forståelse og løsninger på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer

Partene har sammen pekt ut to programområder som tema for samarbeidet: oppvekst og utdanning samt arbeid og helse. Temaene favner strategisk viktige felt for begge parter. Samarbeidsmodellen og programområdene er forankret i ledelsen i de to organisasjonene. Etter søknad er tre bydeler valgt ut til å delta i et toårig pilotprosjekt. Bydelene skal sammen med representanter fra OsloMets utdannings- og forskningsmiljøer peke ut framtidige aktiviteter innen de to temaområdene som kan bidra til å realisere prosjektets målsettinger. De valgte samarbeidsaktivitetene kan utvikles langs fire akser:

- *Utdanningsløp:* utvikle utdanningstilbudene slik at de er tilpasset de forventninger, krav og behov som møter de uteksaminerte i arbeidslivet på det aktuelle satsingsområdet

- *Kunnskapsproduksjon*: skreddersy analyser tilpasset bydelens/etatens behov innen det utvalgte satsingsområdet
- *Arbeidskraftmobilitet*: utvikle fleksible ansettelsesforhold mellom satsingsområdenes aktuelle fakultet og bydel/etat
- *Møteplasser*: utvikle ad hoc arenaer der partene kan komme sammen for å utveksle erfaringer, ideer, kunnskap og innsikt – og for å diskutere kontroversielle spørsmål preget av konflikt og motsetninger

Samarbeidet mellom bydelene og OsloMet har nettopp startet opp. På sesjonen ønsker vi å gjøre rede for denne konkrete samarbeidsmodellen, men også trekke opp mer generelle problemstillinger knyttet til samarbeid som arbeidsform: hvordan bør samarbeid organiseres, hva er problematisk med samarbeid og hva skal til for at et samarbeid skal være vellykket?